

[Bertel Dahlgaard.]

i diskussionen også hører, at de enkelte partier skulle kunne offentliggøre nu, hvorledes de i enkeltheder ville handle i en situation efter valget, som jo ingen kender, før valget er ovre. Det ærede medlem går dog ikke foran med det gode eksempel ved at oplyse, hvorledes venstre i en mulig situation vil handle, hvad sikkert heller ingen vil forlange af ham. Men det ærede medlem spørger bl. a. om den højtærede statsminister efter et valg vil tilbyde det radikale venstre plads i regeringen, og om det radikale venstre vil tage imod et sådant tilbud. Jeg aner intet om, hvorvidt den højtærede statsminister omgås med sådanne skumle planer. Jeg ved kun, at vi ikke har beskæftiget os med sådanne planer. Men herfra og til at afgive håndfæstning om, hvorledes man vil handle for at fremme sin politik i en tænkt situation, som ingen kender, ja, dør er så langt et spring, at det ærede medlem sikkert ved nærmere eftertanke vil erkende, at den slags håndfæstninger afgiver intet parti.

Det radikale venstre har tre gange stået overfor, at der ved en regeringsdannelse er rettet henvendelse til partiet om at indtræde i regeringen. Det var i 1929, da Stauning dannede sin anden regering, det var i 1945, da venstreregeringen dannedes, og det var i 1947, da den nuværende statsminister dannede regering. I de to sidstnævnte tilfælde sagde det radikale venstre nej tak. I 1929 deltog vi som bekendt i regeringsdannelsen. De da foreliggende omstændigheder afgav muligheder for et fast styre, der varede i 11 år, og jeg tror, Danmark høstede gavn af, at der i disse år, hvor parlamentarismen i de europæiske lande var ude for så stærke storme og så megen opløsning, her i landet opretholdtes fasthed og ro i statsstyret.

Men for at der ikke hos det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen skal herske tvivl om tankegang og stemninger i det radikale venstre med hensyn til den politiske tilstand herhjemme, skal jeg gerne sige, at hvis det ærede medlem ved valget af formand på venstres landsmøde havde fået endnu 100 flere stemmer, da ville det radikale venstre sikkert have været tilhænger af, at der dannedes en koalitionsregering af socialdemokrater, venstre og det radikale venstre. Og det tror jeg landet ville have været godt tjent med. En sådan situation ville jo netop ligge i lige linie af det ærede medlem hr. Thorkil Kristensens tankegang, når det ærede medlem i sin artikel siger følgende:

„Vi har forholdstalsvalg, og intet enkelt

parti kan få flertal. Derfor skal vor politik være et samarbejde mellem flere partier. Bedst sker dette i en koalitionsregering på et nogenlunde bredt grundlag, og det må vi stille efter på længere sigt.“ Det ærede medlem har jo oven i købet tidligere ret stærkt fremhævet, at der under visse omstændigheder bør tilvejebringes et regeringssamarbejde mellem socialdemokratiet og liberale partier.

Men alt dette er jo endnu kun teori. Det, der er vor opgave i dag, er at bære os fornødtigt ad og ved fælles hjælp arbejde os gennem vanskelighederne, som kan blive store nok, og samtidig benytte tiden til at tale os til rette om den nye grundlov, som alle jo er enige om bør gennemføres. Så kan vi i foråret 1951 gå ud til et valg, hvor vi i enighed fæstner vort folkestyre, og hvor vi samtidig deler os efter anskuelser med hensyn til indretningen af vore samfundsforhold. Hvilken styrkelse af rigsdagens omdømme i hele befolkningen ville en sådan handlemåde ikke medføre, modsat de følelser, hvormed store kredse i dag omfatter det taktiske spil, der i disse dage er opført herinde.

Aksel Larsen: Kun nogle få timer tillod man det aldrig givne, men indholdsmæssigt utvivlsomt sandfærdige Hedtoft-interview i Skånes socialdemokratiske hovedorgan „Arbetet“ at virke som en hund i et spil sorteper i den såkaldte politiske debat omkring den danske rigsdag. Så fortsatte man spillet, som om ingenting var håndt. Nu som før er det sådan — og alle her i folketinget ved det —, at socialdemokratiet og regeringen ønsker valget så hurtigt som muligt, at regeringen, for at tale med „Arbetet“, ikke ønsker at vente til længere hen på vinteren, når devalueringens mindre gunstige følger og de nedadgående konjunkturer har gjort socialdemokratiets stilling vanskeligere. Men det taktiske spil i debatten fortsætter. Regeringen anser det for nødvendigt at have et nogenlunde brugbart påskud for at udskrive valg, og sådan set var statsministerens lange tale i går jo en indtrængende anmodning til venstre om at levere påskuddet ved at udtrykke mistillid til regeringen. Dels på grund af den valgfrygt, der ganske naturligt må beherske omtrent halvdelen af venstres ærede medlemmer i folketinget — for deres mandater er jo i farezonen ved valget —, dels fordi man nu gerne ser den taktiske modpart sidde med det formelle og direkte ansvar for valgets udskrivelse, danser venstre politisk æggedans og vil,